

Suvestinė redakcija nuo 2019-07-18 iki 2023-12-21

Įsakymas paskelbtas: TAR 2015-01-12, i. k. 2015-00426

Nauja redakcija nuo 2019-07-18:

Nr. [D1-379](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-17, i. k. 2019-11746

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL NUOTEKŲ KAUPIMO REZERVUARŲ IR SEPTIKŲ ĮRENGIMO,
EKSPLOATAVIMO IR KONTROLĖS TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2015 m. sausio 9 d. Nr. D1–18

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 6 straipsnio 9 punktu,

t v i r t i n u Nuotekų kaupimo rezervuarų ir septikų įrengimo, eksploatavimo ir kontrolės tvarkos aprašą (pridedama).

Aplinkos ministras

Kęstutis Trečiokas

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2015 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. D1-18
(Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2019 m. birželio 27 d. įsakymo Nr. D1-379
redakcija)

NUOTEKŲ KAUPIMO REZERVUARŲ IR SEPTIKŲ ĮRENGIMO, EKSPLOATAVIMO IR KONTROLĖS TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Nuotekų kaupimo rezervuarų ir septikų įrengimo, eksploatavimo ir kontrolės tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato reikalavimus dėl nuotekų valymo ir (arba) kaupimo įrenginių, tokių kaip nuotekų kaupimo rezervuarų, septikų, biologinio nuotekų valymo įrenginių įrengimo, eksploatavimo, kontrolės ir informacijos teikimo.

2. Aprašu privalo vadovautis asmenys, išduodantys statybą leidžiančius dokumentus (toliau – SLD), vykdančys valstybinę aplinkos apsaugos kontrolę, ir nuotekų valymo ir (arba) kaupimo įrenginius įrengiantys ir (arba) prižiūrintys, eksploatuojantys asmenys.

3. Šiame Apraše vartojamos sąvokos:

3.1. **biologinio nuotekų valymo įrenginiai** – inžineriniai įrenginiai, kuriuose nuotekose esančius teršalus suskaido mikroorganizmai;

3.2. **septikas** – anaerobinio, mechaninio nuotekų valymo įrenginys, kuriame apvalomos nuotekos;

3.3. **nuotekų kaupimo rezervuaras** – talpykla pavienių objektų ar jų grupių nuotekoms kaupti ir laikyti, kol jos bus transportuojamos galutinai sutvarkyti;

3.4. kitos Apraše vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatyme, Nuotekų tvarkymo reglamente, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gegužės 17 d. įsakymu Nr. D1-236 „Dėl Nuotekų tvarkymo reglamento patvirtinimo“ (toliau – Nuotekų tvarkymo reglamentas), Nuotekų filtravimo sistemų įrengimo aplinkosaugos taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. gegužės 9 d. įsakymu Nr. 252 „Dėl Nuotekų filtravimo sistemų įrengimo aplinkosaugos taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Nuotekų filtravimo sistemų įrengimo aplinkosaugos taisyklės), Nuotekų valymo įrenginių taikymo reglamente, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. rugsėjo 11 d. įsakymu Nr. D1-412 „Dėl Nuotekų valymo įrenginių taikymo reglamento patvirtinimo“.

II SKYRIUS NUOTEKŲ KAUPIMO REZERVUARŲ IR SEPTIKŲ ĮRENGIMAS

4. Nuotekų kaupimo rezervuarai, septikai, biologinio nuotekų valymo įrenginiai, kaip atskirosios ar grupinės nuotekų tvarkymo sistemos, turi būti planuojami ir įrengiami vadovaujantis Nuotekų tvarkymo reglamente nustatytais principais ir atsižvelgiant į savivaldybių tarybų patvirtintuose geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planuose nustatytus sprendinius, aglomeracijų ribas.

5. Septikai, kurių našumas – iki 50 gyventojų ekvivalento (toliau – GE), gali būti įrengiami, jeigu jie tiekiami rinkai vadovaujantis 2011 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 305/2011, kuriuo nustatomos suderintos statybos produktų rinkodaros sąlygos ir panaikinama Tarybos direktyva 89/106/EEB (OL 2011 L 88, p. 5) (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 305/2011), nustatyta tvarka įvertinus ir patikrinus jų eksploatacinių savybių pastovumą pagal

darniojo standarto LST EN 12566-1:2000 „Mažieji – iki 50 GE – nuotekų valymo įrenginiai. 1 dalis. Gamintiniai septikai“ reikalavimus, atlikus kitus Reglamente (ES) Nr. 305/2011 numatytus veiksmus ir parengus jame numatytus dokumentus.

6. Turi būti įrengiami tik sandarūs, uždari, gamykliniai nuotekų kaupimo rezervuarai ir tik tais atvejais, kai nėra galimybės įrengti biologinio nuotekų valymo įrenginio ir kai yra galimybės šiuos rezervuarus tinkamai eksploatuoti, užtikrinti sukauptų nuotekų transportavimą ir sutvarkymą. Naujai įrengiamų nuotekų kaupimo rezervuarų minimalus tūris turi būti toks, kad sutalpintų per 7 kalendorines dienas objekte susidarančias nuotekas.

7. Planuojant įrengti septikus, būtina įvertinti veiksnius, įtakančius galutinio nuotekų išvalymo ir išleidimo į gamtinę aplinką parinkimą (teritorijos plotas, atstumas iki paviršinio vandens telkinio ir (arba) geriamojo vandens šaltinio, grunto savybės ir kt.).

8. Planuojant įrengti nuotekų filtravimo per gruntą sistemas galutiniam septikuose apvalytų nuotekų išvalymui, turi būti vadovaujamasi Nuotekų filtravimo sistemų įrengimo aplinkosaugos taisyklėse nustatytais reikalavimais.

9. Įrengiant nuotekų filtravimo sistemas, būtina įrengti septikuose apvalytų nuotekų mėginių paėmimo vietą.

10. Techniniai septikų parametrai parenkami atsižvelgiant į objekte susidarančių ar planuojamų susidaryti nuotekų kiekį ir reikalingą nuotekų apvalymo efektyvumą.

III SKYRIUS NUOTEKŲ KAUPIMO REZERVUARŲ IR SEPTIKŲ EKSPLOATAVIMAS IR KONTROLĖ

11. Už tinkamą ir aplinkos apsaugos reikalavimus atitinkantį nuotekų valymo ir (arba) kaupimo įrenginių: rezervuarų, biologinio nuotekų valymo įrenginių ir septikų eksploatavimą atsakingi jų savininkai ir (arba) naudotojai.

12. Kai nuotekų valymo ir (arba) kaupimo įrenginiai priklauso juridiniam asmeniui (-ims) arba daugiau kaip vienam fiziniam asmeniui (pvz., grupės gyvenamųjų namų nuotekų tvarkymo įrenginiai), įrenginių eksploatacijai turi būti paskirtas atsakingas asmuo.

13. Tvarkant nuotekas septikuose ar biologinio nuotekų valymo įrenginiuose būtina užtikrinti, kad į nuotekas nepatektų medžiagos, kurios gali pakenkti septikams ir po jų įrengtiems biologinio nuotekų valymo įrenginiams (nuotekų filtravimo sistemoms, smėlio ir durpių filtrams, biofiltrams ir kt.), sutrikdyti arba nutraukti jų veikimą. Taip pat būtina užtikrinti, kad į nuotekas nepatektų pavojingos medžiagos, galinčios užteršti gruntą ir požeminius vandenis.

14. Nuotekų iš kaupimo rezervuarų transportavimo dažnumas turi būti parenkamas atsižvelgiant į susidarančių nuotekų kiekį ir kaupimo rezervuaro tūrį. Septikų dumblo išvežimo dažnumas turi būti parenkamas vadovaujantis septiko gamintojo pateiktomis eksploatavimo ir priežiūros instrukcijomis.

15. Septikų ir nuotekų kaupimo rezervuarų turinio išsiurbimo, transportavimo ir išleidimo į geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo valdomą infrastruktūrą darbai turi būti atliekami taip, kad nebūtų daromas neigiamas poveikis aplinkai, visuomenės sveikatai ir pagal galimybes sumažintas kvapų išsiskyrimas.

16. Nuotekos iš nuotekų kaupimo rezervuarų ir septikų dumblas negali patekti į gamtinę aplinką.

17. Septikuose apvalytos nuotekos turi atitikti šių nuotekų išleidimui į filtravimo sistemas nustatytus reikalavimus arba turi būti papildomai valomos iki Nuotekų tvarkymo reglamente nustatytų normatyvų nuotekų išleidimui į gamtinę aplinką. Septikų eksploatavimo kontrolė atliekama nustatant septikuose apvalytų nuotekų užterštumą.

18. Nuotekų kaupimo rezervuarų savininkai ir (arba) naudotojai privalo periodiškai tikrinti nuotekų kaupimo rezervuaro sandarumą ir, pastebėję, kad nuotekų kaupimo rezervuaro turinys tirštėja ir (arba) nedidėja kaupiamų nuotekų kiekis (proporcingai sunaudotam geriamojo vandens

kiekiui), turi patikrinti rezervuaro sandarumą, ir nustatę, kad rezervuaras nesandarus, nedelsdami imtis priemonių jam užsandarinti.

19. Patikrinti, ar nuotekų kaupimo rezervuarai sandarūs ir ar nėra įrengtų vamzdžių, kuriais nuotekos būtų išleidžiamos į gamtinę aplinką, galima apžiūrint ištuštintą talpą, mechanškai tikrinant rezervuaro dugno kietumą, panaudojant dūminę techniką ir kt.

20. Nuotekų valymo ir (arba) kaupimo įrenginių eksploatavimo kontrolę dėl teisės aktuose nustatytų aplinkos apsaugos reikalavimų užtikrinimo vykdo Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos.

21. Nuotekų valymo ir (arba) kaupimo įrenginiai turi būti eksploatuojami pagal gamintojo pateiktą įrenginių eksploatacijos tvarkos aprašą.

IV SKYRIUS INFORMACIJOS TEIKIMAS

22. Informacija apie nuotekų valymo ir (arba) kaupimo įrenginius, jų aptarnavimo ir kontrolės rezultatus teikiama į Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinę sistemą (toliau – TIIS).

23. Informaciją į TIIS privalo teikti savivaldybių administracijų direktoriai ar jų įgalioti asmenys, asmenys, vykdančys valstybinę aplinkos apsaugos kontrolę, geriamojo vandens tiekėjai ir nuotekų tvarkytojai, nuotekų transportavimo paslaugas teikiantys asmenys, nuotekų valymo ir (arba) kaupimo įrenginius įrengiantys ir (arba) prižiūrintys asmenys. Informacija į TIIS privalo būti pateikta ne vėliau, kaip per 20 darbo dienų nuo atitinkamo veiksmo (SLD išdavimo, įrenginio sumontavimo, nuotekų tvarkymo viešosios sutarties sudarymo, nuotekų ar dumblo transportavimo paslaugos atlikimo, aptarnavimo, patikrinimo) atlikimo.

24. Savivaldybių administracijų direktoriai ar jų įgalioti asmenys:

24.1. išdavę SLD, kuriais leidžiama be kitų statinių įrengti ir nuotekų valymo (arba) kaupimo įrenginius, teikia informaciją nurodydami asmenį (vardą ir pavardę), kuriam išduotas SLD, numatyto įrenginio vietą (adresą ir (ar) koordinatės), įrenginio tipą (biologinio nuotekų valymo įrenginys, nuotekų kaupimo rezervuaras, septikas, kita), nuotekų išleidimo būdą (į vandens telkinį, infiltruojama į gruntą) ir vietą (išleistuvo koordinatės), nurodo, ar leidimas įrengti nuotekų valymo arba kaupimo įrenginį išduotas su sąlyga prisijungti prie centralizuotos nuotekų surinkimo sistemos, kai tam bus sudarytos sąlygos;

24.2. atlikę savivaldybės teritorijoje nuotekų valymo ir (arba) kaupimo įrenginių inventurizaciją, teikia informaciją, nurodydami kiekvieno įrenginio savininką/naudotoją (vardas ir pavardė), vietą (adresą ir (ar) koordinatės), įrenginio tipą (biologinio nuotekų valymo įrenginys, nuotekų kaupimo rezervuaras, septikas, kita), gamintoją, nuotekų išleidimo būdą (į vandens telkinį, infiltruojama į gruntą) ir vietą (išleistuvo koordinatės).

25. Asmenys, vykdančys valstybinę aplinkos apsaugos kontrolę, atlikę individualios ar grupinės nuotekų tvarkymo sistemos patikrinimą:

25.1. teikia informaciją, nurodytą šio Aprašo 24.2 papunktyje (jei šios informacijos apie konkretų įrenginį nėra TIIS);

25.2. teikia informaciją apie atlikto patikrinimo rezultatus:

25.2.1. patikrinę biologinį nuotekų valymo įrenginį ar septiką, nurodo, ar į aplinką arba į nuotekų filtravimo sistemas išleidžiamų nuotekų užterštumas atitinka Nuotekų tvarkymo reglamento arba Nuotekų filtravimo sistemų įrengimo aplinkosaugos taisyklių reikalavimus;

25.2.2. patikrinę bet kurio tipo įrenginį, nurodo, ar įrenginio savininkas/naudotojas turi viešąją sutartį su geriamojo vandens tiekėju ir nuotekų tvarkytoju arba nuotekų transportavimo paslaugas teikiančiu asmeniu dėl nuotekų ir (arba) nuotekų valymo metu susidarančių atliekų (dumblo) transportavimo;

25.2.3. nustatę aplinkos apsaugos reikalavimų pažeidimus, nurodo taikytas poveikio priemones ir teikia informaciją apie jų įvykdymą.

26. Geriamojo vandens tiekėjai ir nuotekų tvarkytojai, nuotekų transportavimo paslaugas teikiantys asmenys teikia informaciją apie iš konkretaus nuotekų valymo ir (arba) kaupimo įrenginio pašalintą nuotekų ar dumblo kiekį, šio veiksmo datą ir galutinę nuotekų ar dumblo sutvarkymo vietą.

27. Nuotekų valymo ir (arba) kaupimo įrenginius įrengiantys ir (arba) prižiūrintys asmenys teikia informaciją apie įrengto įrenginio savininką/naudotoją (vardas ir pavardė), vietą (adresas ir (ar) koordinatės), įrenginio tipą (biologinio nuotekų valymo įrenginys, nuotekų kaupimo rezervuaras, septikas, kita), gamintoją, nuotekų išleidimo būdą (į vandens telkinį, infiltruojama į gruntą) ir vietą (išleistuvo koordinatės), nurodo, kada ir kokie veiksmai buvo atlikti su konkrečiu nuotekų valymo ir (arba) kaupimo įrenginiu, kur ir koks kiekis galutiniam sutvarkymui išvežta nuotekų ar dumblo.

28. Aprašo 24 ir 27 punktuose nurodyti asmens duomenys kaupiami nuotekų tvarkymo tikslais ir tvarkomi Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo ir 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL 2016 L 119, p. 1) nustatyta tvarka. Asmens duomenys teikiami Lietuvos Respublikos institucijoms, teisės aktų nustatyta tvarka įgaliotoms teikti informaciją Europos Komisijai. Asmens duomenys saugomi Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinės sistemos nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2018 m. rugsėjo 6 d. įsakymu Nr. 3D-637/D1-804 „Dėl Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinės sistemos nuostatų patvirtinimo“, nustatyta tvarka ir terminais.

V SKYRIUS ATSAKOMYBĖ

29. Asmenys, pažeidę šio Aprašo reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos Administracinių nusižengimų kodekso 246 straipsnio ir 268 straipsnio 7 dalyje nustatyta tvarka.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-625](#), 2018-06-28, paskelbta TAR 2018-06-29, i. k. 2018-10863

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. sausio 9 d. įsakymo Nr. D1-18 „Dėl Nuotekų kaupimo rezervuarų ir septikų įrengimo, eksploatavimo ir kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-379](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-17, i. k. 2019-11746

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. sausio 9 d. įsakymo Nr. D1-18 „Dėl Nuotekų kaupimo rezervuarų ir septikų įrengimo, eksploatavimo ir kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo